

ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ

Д. Коваленко

О.Г.Розметова

к.н. з держ. управл., доцент

Національний університет харчових технологій

м. Київ

Анотація. В дослідженні обґрунтовано значну роль безпеки в організації туристичних подорожей. Проаналізовано правові основи забезпечення безпеки в туризмі. Визначено основні загрози та перспективні напрями вирішення проблем безпеки туризму на різних рівнях.

Annotation. The research substantiates the important role of security in the organization of tourist trips. The legal basis for security in tourism is analyzed. The main threats and perspective directions of solving problems of tourism security at different levels are determined.

Ключові слова: туризм, безпека подорожі, фактори небезпеки, загрози.

Одним з найважливіших елементів організації туризму є забезпечення безпеки життя і здоров'я туристів, що у свою чергу передбачає цілий комплекс заходів у рамках національного законодавства, що гарантують безпеку переміщення туристів по території держави, їхнього перебування, збереження здоров'я, життя і майна. Міжнародний досвід по розробці заходів безпеки туризму досліджується й узагальнюється ВТО. У Гаазькій декларації по туризму відзначається, що для того, щоб нормально функціонувати і розвиватись, туризм має потребу в безпеці для мандрівників і подорожуючих, як національних, так і міжнародних, і для їхньої особистої власності. Це може бути досягнуто шляхом розробки й впровадження в життя норм безпеки для подорожей, поінформування й освіти громадськості, створення інституціональних рамок для вирішення проблем, пов'язаних з безпекою туристів. Закон України "Про туризм" в розділі VIII надає гарантії безпечного

перебування туристів на території України і зобов'язує органи влади та суб'єктів туристичної діяльності розробити комплекс заходів з безпеки туристів.

Важливим є питання визначення основних глобальних загроз, що стоять на шляху у розвитку світового туризму. Соціологічні опитування, проведені Німецьким Інститутом Вивчення Вільного Часу в державах Європейського Союзу, показали, що найбільше подорожуючих хвилюють наступні проблеми:

Війна, неспокій, політична нестабільність (74%). Практика показує, що вплив цього фактора є набагато вагомішим і торкається він не лише держави, в якій спостерігається політичний неспокій, але й сусідніх країн. Так, через військові дії в Лівані в середині 80-х років спостерігався різкий спад потоків туристів та доходів від нього в цілому по регіону. В 1986 році Близький Схід відвідало на 17,6% іноземних туристів менше, ніж в 1985 році, а доходи за аналогічний період скоротились на 16,5%. Після початку військових дій в районі Перської затоки в 1991 році цей регіон відвідало на 6,62% іноземних туристів, менше, ніж у 1990 році, а надходження від туризму в 1991р. зменшились на 14,4% в порівнянні з попереднім роком. Нажаль, вплив цього фактору на динаміку туристичних відвідувань відчула і Україна в період від початку АТО на сході країни.

Екологічні проблеми (57%). Цей фактор є характерним, перш за все, для України, в зв'язку з аварією на Чорнобильській АЕС в 1986 р. Інститутом Вивчення Вільного Часу відзначено, що в 1985 році екологічні проблеми хвилювали лише 30% потенційних туристів (на кінець 90-х - вже 57%). Кількість іноземних туристів, що відвідали Київ у 1986 році, знизилась більш ніж у 5 разів у порівнянні з 1985 роком. Негативний ефект екологічного чинника носить довгостроковий характер, адже зміна свідомості суспільства відбувається набагато повільніше, аніж ліквідація наслідків катастрофи.

Хвороби та епідемії (55%). Вплив цього фактора є особливо значимим для африканського континенту. Обсяги туризму в цьому регіоні не перевищують

2% від світового рівня, при цьому його основна частина припадає на країни Північної та Південної Африки. Туризм в центральній її частині практично не розвинутий через невивченість даного регіону і численні хвороби та епідемії.

Природні катаклізми та катастрофи (49%). Складність впливу цього фактора полягає в тому, що природні катастрофи можуть відбуватись практично в будь-якому регіоні, а передбачити і, тим більше, попередити їх практично неможливо. Найбільш характерними ці чинники є для регіонів з підвищеною сейсмічною активністю. Зокрема, внаслідок землетрусів у Японії та Каліфорнії (США) регіони, що постраждали, недорахувались до 50% туристів.

Злочинність (44%). Останнім часом цей фактор набуває все більшого значення. В даному контексті маються на увазі не лише поодинокі випадки нападу, пограбування або навіть вбивства туристів, але й сплановані терористичні акти. Прикладом тут може бути випадок, який трапився наприкінці 1997 року в Єгипті, коли група європейських туристів, які подорожували вздовж берегів Нілу, була розстріляна ісламськими фундаменталістами. Через це в 1998 році Єгипет втратив 25-30% іноземних туристів від запланованої кількості.

Таким чином, питання забезпечення безпеки в туризмі необхідно розглядати у наступних глобальних напрямках: особиста безпека туристів і їхнього майна, забезпечення якої є найважливішою задачею національного розвитку туризму і міжнародного співробітництва; безпека навколишнього середовища в місцях масового перебування туристів, безпека туристських об'єктів; безпека національних інтересів приймаючих держав.

Література :

1. Закон України «Про туризм» (<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95>).
2. Сливенко В. А., Бичковський А. О. Управління безпекою туристичного бізнесу: заходи захисту національного туристичного ринку (http://www.confcontact.com/2017-ekonomika-i-menedzhment/9_slivenko.htm).